

فرشتگان نالان

مؤلفین

سیاح محمد و طباطبائی

زهرا حاتم

بهار ۱۳۹۴

انتشارات سوره مهر

سیرشناسه	طباطبایی، سیدمحمود، ۱۳۵۳
عنوان و نام پدیدآور	فرشتگان نالان/ مؤلفان: سیدمحمود طباطبایی، زهرا حاتمی
مشخصات نشر	تهران: سفیراردهال، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	۹۲ص
شابک	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۳۱۳ - ۳۱۵ - ۰
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
موضوع	مداحان - اخلاق حرفه‌ای
موضوع	مدیحه و مدیحه‌سرایی اهل بیت (ع)
شماره افزوده	حاتمی، زهرا، ۱۳۷۰
رده‌بندی کتبی	۱۳۹۴ ف ۲ ط ۸/۸ BP۲۶۱
رده‌بندی دهی	۲۹۷/۷۵۷
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۴۳۱۰۲

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۳۱۳ - ۳۱۵ - ۰

تهران: خیابان مفتح، خیابان سمیه، روبه روی بانک ملی ایران، ساختمان ۱۱۸، واحد ۴
تلفن مرکز پخش: ۸۸۳۱۳۸۹۸ - ۸۸۳۱۹۳۴۲
www.safirardehal.ir

فرشتگان نالان

مؤلفان: سیدمحمود طباطبائی، زهرا حاتمی

ویراستار ادبی: فاطمه قندالی

ویراستار فنی: نجمه قندالی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۴

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: واحد آماده‌سازی انتشارات سفیر اردهال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سفیراردهال

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه شماره نشر: ۱-۴۵۶

بها: ۷۰۰۰۰ ریال

© حق چاپ: ۱۳۹۴، انتشارات سفیر اردهال

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه‌برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آن) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست مطالب

۹	الهی نامه
۱۱	مقدمه
۱۳	پیت گفتار
۱۵	ررگبین سر قرآن
۱۶	سخنی از بزرگان: (حل مشکلات به وسیله زیارت عاشورا)
۱۸	اشعاری ر مداحیل بیت
۲۹	فصل اول: تعریف مداح و مداحی
۲۹	مداحی چیست؟
۳۳	مداح کیست؟
۳۷	فصل دوم: منشور مداحی اینستظم رهد معظم انقلاب
۳۹	ویژگی های مداحی
۴۰	وظیفه مداحان
۴۸	نقش مداحان در حفظ وحدت و انسجام اسلامی
۵۵	فصل سوم: آسیب های مداحی
۵۵	الف: آسیب های محتوایی
۷۷	ب: آسیب های شکلی و ظاهری مداحی
۸۵	ج: آسیب های اجتماعی
۸۷	د: آسیب هایی که شخصیت مداحان را تهدید می کند
۹۱	نتیجه گیری
۹۲	کتابنامه

الہی نامہ

الہی!

تو دوستان را بہ خصمان می نمایی،
درویشاں را بہ غم و اندوہان می دہی!
بیمار کنی و سرد بیمارستان کنی!
درماندہ کنی و خود درمان کنی!
از خاک، آدم کنی و باری، امداد احسان کنی!
سعادتش بر سر دیوان کنی و بہ فرسوس اورا مہمان کنی!
مجلس روضہی رضوان کنی، نا خوردن کنند با وی پیمان کنی!
و خوردن آن در علم غیب، پنهان کنی، آن کہ اورا بہ زندان کنی و
سال ہا گریان کنی!
جباری تو، کار جباران کنی!
خداوندی، کار خداوندان کنی، تو عتاب و جنگ، ہمہ را دوستان
کنی!

الهی!

موجود نفس‌های جوانمردانی!

مذکور زبان مداحانی!

حاضر دل‌های ذاکرانی!

آرزوی دل مشتاقانی!

از نزدیک، نشانه می‌دهند و برتر از آنی!

و دورتر می‌پندارند، نزدیک تر از جانی!

ندانم که در جان یا خار جان؟ نه اینی نه آنی،

جان را زندگی می‌باید، نو آنی!

(کشف الاسرار، ج هشتم، ص ۲۱۸)

مقدمه

«... شیعہ دین و کیش مهر و مهرورزی است و مداحان که پیوسته مناجات اهل بیت (علیهم السلام) را خوانده و به ذکر و مدح ایشان مشغولند پتیزر محبوبترین افراد نزد خدا و مردم هستند.

«مَنْ أَحَبَّ شَيْئًا كَرِهَ ذِكْرَ اللَّهِ» در کم یا ال یاسینا یا انجم الحق اعلام الهدی فینا لا یقبل الا فی محبتکم اعمال عبد و لا یرضی له دینا»

آداب مداحی بر پنج اصل است: راست که عبارتند از:

اول: آنکه در تقوا و طهارت و درجه‌ای برسد که خجل از معصومین (ع) نباشد.

دوم: در راه عبادت و طاعت به قانون اهل بیت (ع) باشد.

سوم: در مداحی غرض ورزی نداشته و برای مدح خدا و اهل بیت باشد.

چهارم: دین خود را به دنیا نفروشد و دینار و درهم را بر دست و نعامات آن ترجیح ندهد.

پنجم: در مداحی بیش از اندازه غلو نکند و به کفر نیفتد و از آن دسته از افراد نباشد که حضرت علی (ع) در حق ایشان فرمود: هلك

فی اثنان محب غال و مبغض قال.

مقام معظم رهبری در این باره فرموده‌اند: شما همیشه سخت‌ترین کارهای تبلیغی را در مقابله با دشمنان حق و حقیقت بردوش گرفته‌اید. نسب معنوی شما به دعبل و فرزدق و کمیت و شعرای از این لیل می‌رسد و سنت شعرخوانی برای اهل بیت علیهم السلام یک سرک بزرگ در مقابل انحرافات تاریخی است؛ و تا آنجا که ما کم و بیش می‌بینیم این سنت از ابتدای تاریخ اسلام وجود داشته و این جامعه سابقه سنتی ریشه عمیق دارد.

لذت مداحی اهل بیت (علیهم السلام) یکی از بهترین راه‌ها برای مبارزه با ظلم و ستم طاغوت و باطل است و کاری است بسیار ارزشمند که قبل از هر کس خود مدوحان یعنی ائمه اطهار (علیهم السلام) بر این مهم توجه و تمرکز ویژه داشته‌اند.

پیشگفتار

حاضر در تاریخ عاشورا:

رستگاری در بیداری است. بیداری روح. راه بیدار شدن، ذکر (به یاد آوردن - فی) است که از سه راه ممکن است:

۱. تأمل در خیرات

۲. همنشینی با بیداران

۳. بهره گیری از آثار دیگران.

کلام، قلم و وجدان در وصیت و عظمت حادثه آفرینان کربلا قاصر است اما به قول شاعر «آب دریا را اگر بتوان کشید، پس به قدر تشنگی باید چشید». اگر شناخت ما نسبت به انسان‌های کامل (امام حسین علیه السلام) بیشتر شود، قطعاً در تقویت ایمان و رات بیشتری را خواهد گذاشت.

واقعه‌ی عاشورا، بی هیچ شک و تردیدی، زخمی ترین فداکاری تاریخ شیعه و اسلام است. دست کم به دو جهت: نخست به دلیل حوادث تلخ و نامروری که در این روز شگفت رخ داد و دیگر مواجهه و معامله‌ی پسینان با آن.

عاشورا یک اتفاق نبود، فرهنگ نامه حماسه و جوانمردی بود. ریشه «عاشورا» از کلمه عشر به معنی ده است، عاشورا دهم محرم و روز شهادت حضرت ابی عبدالله الحسین (ع) می باشد.

عبدالله بن فضیل هاشمی می گوید: به امام صادق (ع) عرض کردم به چه بهت روز عاشورا روز مصیبت و غم و اندوه و گریه شد در روزی که روز وفات پیغمبر (ص) و فاطمه (س) و شهادت امیرالمؤمنین (ع) و شهادت امام حسن (ع) این چنین نیست؟ فرمود: به جهت این روز حسین (ع) مصیبتش از همه سنگینتر است؛ زیرا اصحاب کساء که نزد خداوند از هدیه آفرید گانش عزیزتر بودند، پنج تن بودند و حسین (ع) آخرین آنها بود چون آن حضرت به شهادت رسید دیگر کسی که مایه‌ی عزت مسلمانان و تسلط خاطر آنها باشد نماند و با رفتن او گویی همه‌ی آنها رفته‌اند. چنانکه تا او در حیات بود گویی همه‌ی آنها زنده بودند. آری... نام حسین (ع) را باید زنده نگاه داشت؛ اما این را نیز باید دانست که حسین (ع) فقط یک نام نیست؛ مکتب و آرمان و توصیه نیز هست. یعنی قناعت به ذکر نام و تکرار ساله و هر روزه‌ی آن به تنهایی مشکلی را حل نمی کند. در میان گروه‌های دینی و اجتماعی، عده‌ای خود را وقف اهداف و آرمان‌های حسینی کرده‌اند و گروهی نیز به انگیزه‌های مختلف روز و روزگار خود را با نام و یاد حسین (ع) می گذرانند. در این میان، گروه مداحان و مرثیه سرایان جایگاهی ویژه یافته‌اند و گزاف نیست اگر بگوییم اکنون این خیل پرشمار و مقتدر، بخشی از سرنوشت عاشورا را در زمان ما به دست گرفته‌اند و در این مصاف حتی عالمان و خطیبان را نیز گاهی

مغلوب صدا و نغمه‌های خود می‌کنند.

بی‌شک مجالس تعزیت مصائب آل الله و تکریم اهل بیت - علیهم‌السلام از مغتنم‌ترین فرصت‌های تبلیغی و ارشادی و فرهنگ ساز جامعه‌ی دینی ماست. و لذا هرگونه انحرافی در این زمینه نیز می‌تواند به همین میزان حساس و مهم فرض و دیده شود. در این میان نقش مداحان به عنوان گردانندگان هیئات در شرایطی که منبرهای سخنرانی - جز در موارد محدود - با سلیقه جوانان امروز سازگاری ندارد. بیشتر به این اهمیت دامن می‌زنند.

بنابراین برای روزگار، مداحی شاخصه و نماد مجالس و محافل اهل بیت - علیهم‌السلام است.

هدف مؤلفین این است که، آسیب‌های وارده بر مداحی‌های جدید که این روزها بسیار باب شده، را در حد توان و حوصله‌ی مخاطب شرح دهد.

توضیح اینکه مطمئناً منظور ما از «مداح» همه‌ی سرورانی که از سر اخلاص و ادب سر بر آستان مبارک آل الله - علیهم‌السلام نهاده‌اند و به لباس نوکری این خاندان ملبس شده‌اند، نیست که خاک پای آنان سرمه‌ی چشمان ماست، منظور ما همان‌هاست که می‌نمایند... دانید...

بزرگترین سرقرآن

حضرت ولی عصر (عج) در پاسخ به سؤال سعدابن عبدالله در خصوص تأویل ((کهیعص)) می‌فرماید: این حروف از اخبار غیبیه است که خداوند زکریا (پیامبر) را از آن مطلع نمود، سپس داستان را برای حضرت محمد (ص) بیان فرمود: خلاصه ماجرا این است که زکریا از

خداوند درخواست نمود که اسامی پنج تن را به او یاد دهد و جبرئیل فرود آمده و اسامی پنج گانه را به ایشان تعلیم نمود. هر زمان که زکریا نامهای محمد (ص)، علی (ع)، فاطمه (س) و حسن (ع) را می‌برد، شاد می‌شد ولی آنگاه که نام مقدس امام حسین (ع) را می‌برد دلش شکسته و اشکش جاری می‌گشت. روزی گفت: خدایا! مرا چه می‌شود که هرگاه نام این چهارتن معصوم را می‌برم دلم تسلی می‌یابد و هرگاه نام مبارک امام حسین (ع) را می‌برم اشکم جاری می‌شود و نفسم در سینه گره می‌خورد. خداوند از حادثه مربوط به امام حسین (ع) بدین گونه خبر داد: «کهیص» . احتج طبرسی، جلد ۲: ص ۲۶۸

سخنی از بزرگان: (احوال مشککات به وسیله زیارت عاشورا)

عالم جلیل القدر و متقی، مرحوم آیت الله نجفی قوچانی رحمه الله علیه از طلاب برجسته خراسانی بود و در ضمن یادداشت‌های خاطراتش در اصفهان که به مدت چهار سال از سال ۱۳۴۱ هجری قمری الی ۱۳۱۸ تداوم داشت می‌نویسد: وقتی به شهر اصفهان آمدم شبی در خواب چهره‌ی مرگ را به صورت یک حوال در ابعاد یک گوسفند دیدم. عمرش بالغ بر یک سال بود و به دنبال او سه و یا چهار عدد از بچه‌های کوچکش در هوا در حال سیر و حرکت بودند، در انشای حرکتشان از روی منزل ما در قوچان گذشتند و یکی از گوسفندان بر روی منزل ما از حرکت باز ایستاد. برای پدرم نوشتم: نامه‌ای برایم ارسال کند و احوال خود را در آن شرح دهد؛ زیرا نگران او بودم.

پس از ارسال نامه، از پدرم نامه‌ای دریافتیم که در آن گفته بود

همسرش فوت نموده است. و نیز می نویسد: حدود ده سال قبل، مبلغ دوازده تومان برای ادای مخارج زیارت به عتبات مقدس قرض کرده بودم ولی به دلیل «ربا» بدهی او به ۸۰ تومان رسیده بود و همه ی دارایی پدرم به این مقدار نمی رسید، من تصمیم گرفتم زیارت عاشورا را به مدت ۴۰ روز بر بام مسجد سلطان صفوی بخوانم و سه حاجت را طلب کردم:

اول. ادای بدهی پدرم

دوم. طلب آمرزش

سوم. افزایش علم و اجتهاد

قبل از این شروع به خواندن می نمودم و قبل از زوال ظهر آن را تمام می نمودم. خواندن آن ۲ ساعت به طول می انجامید. پس از اتمام چهل روز و تقریباً به یک ماه پدرم به من نوشت: امام موسی بن جعفر (ع) قرض مرا ادا کرده و نوشتن خیر. امام حسین (ع) آن را ادا کرده و همگی آنها یک نور واحد.

وقتی سرعت تأثیر زیارت را در برآورده شدن حاجتها در مسایل دشوار را دیدم و قلباً از تأثیرگذاری آن در برآورده شدن حاجتها اطمینان یافتم، عزم خود را جزم کردم تا آن را در روزهای ماه محرم الحرام و ماه صفر برای حاجت مهمتری به مدت ۴۰ روز بخوانم، لذا با تلاش و کوشش بسیار و با احتیاط کامل بر بام مسجد سلطان بنی هاشم و رو به قبله و زیر آسمان بودن را مراعات می کردم. بعد از سپری شدن روزها و ختم چهل روز در خواب بشارت دهنده ای را دیدم که می گفت: به مراد خود رسیدی و در صبحگاه در قلبم شور خاصی پدیدار گشت.